

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VII.

REUS, divendres 29 d'Agost de 1913

Núm. 200

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSAS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PTA A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplènida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

Les desercions del camp possibilista

Les manifestacions fetes pel senyor Nougués sobre l'actual moment de la política local que recullrem en nostre nombre del prop passat dimecres, produïren, com era d'esperar, extraordinària sensació i caigueren com una bomba en el camp del possibilisme.

Les manifestacions del senyor Nougués tenen una gravetat extraordinària. Són la més vergonyosa desautorització a la campanya incalificable que està portant a terme el partit reformista contra totes aquelles persones que treballen en profit de Reus s'oposen a la realització del projecte Caballé. El senyor Nougués, que havia servit sempre d'escut als que no tenen altra arma de combat que l'injúria i la calúnnia, no ha pogut resistir més la repulsió que li produeix la tasca dels seus aliats i s'aparta d'ells com d'uns apestats perillosos a la salut del poble.

Aquesta actitud del senyor Nougués creix en importància quan se considera que és el senyor Nougués qui l'ha adoptada, doncs no és pas la cordura, la serietat i la prudència la característica de la actuació del diputat que ha portat als tribunals a un company nostre i a la vegada ha cobert amb la seva immunitat parlamentària als nostres adversaris, per a que no poguéssim pendre la revenja ni poguéssim emplear els mateixos procediments que ell ha usat per a posar a ratlla als que viuen rosegant l'honra agena, que per a que això fassin els paguen els negociants que volen explotar un monopoli ruïnós per a la nostra ciutat.

"Las Circunstancias", comprént la trascendència del fet, s'ha apressurat a conferenciar amb el senyor Nougués, i pensant indubtablement que els nostres conveïns no saben de lletra, publiquen plens de satisfacció lo que'ls hi ha dit el senyor Nougués, que no és més que una esplendorosa afir-

mació de lo que nosaltres publicàvem. Tanta aigua haurà aigualat el cervell dels nostres adversaris. D'altra manera no's comprèn que per a desmentir-nos publiquin les paraules dites per en Nougués, doncs lo que ha fet aquest diputat no ha sigut més que confessar la nostra versió i deixar xipollejant en el rang ais agonitzants possibilistes.

Vegi's lo que ha dit el senyor Nougués a "Las Circunstancias": "No he hecho ninguna declaración sobre el contrato Caballé. Lo único que dije el otro día a un amigo particular mío y enemigo del proyecto, es que SI YO LO HE DEFENDIDO HA SIDO POR HABERMELO PEDIDO EL AYUNTAMIENTO REPUBLICANO DE REUS, Y QUE DE LA MISMA MANERA LO HUBIERA COMBATIDO, DE HABERME PEDIDO LO CONTRARIO, siempre convenciéndome de la justicia de una u otra actitud.

En cuanto a haber desautorizado a mis amigos de "Las Circunstancias", sin que piense mezclarme en las polémicas locales, cuyas violencias deploro vivamente, sólo he de decir que si tuviera que hacer alguna vez declaraciones públicas en mi pueblo, las haría desde las columnas de este diario, donde tan leales amistades tengo.

El senyor Nougués ha defensat el projecte Caballé perquè l'Ajuntament republicà li va demanar, de la mateixa manera que l'hauria combatut si li hagués demanat lo contrari.

Analitzeu lo que això vol dir. L'Ajuntament actual no podria demanar-li de cap manera que combatés el projecte, perquè hauria sigut demanar oposició a un acord seu.

I si no hagués pres acord a favor del projecte Caballé, el projecte no hauria existit i hauria

estat innecessaria l'oposició del senyor Nougués per a ensorrar-lo. En tot cas hauria de ser un altre Ajuntament qui demanés la oposició del senyor Nougués al projecte, oposició que ell portaria a terme si la cregués de justícia.

Si el senyor Nougués no volia dir lo que va dir i nosaltres copiarem, no calia que parlés ara d'actituds justes, segons "Las Circunstancias" i que nosaltres neguem parlés d'actituds justes i injustes en les seves manifestacions, ens ratifiquem en lo que manifestà de que ell sols compliria els requeriments de la majoria de l'Ajuntament, sigui aquest sigui un altre, perquè una de dos, si ha defensat el projecte es perquè ho ha cregut de justícia i si ho ha cregut aixís, no deuria acceptar la possibilitat de combatrel com l'accepta al dir que l'hauria combatut si li hagués demanat l'Ajuntament.

Les manifestacions del senyor Nougués a "Las Circunstancias" no son més que una confirmació de lo dit per nosaltres. Lo que hi ha és que en Nougués, seguint la tática de sempre, vol nedar i guardar la roba, vol disfressar la repugnancia que li causa la campanya dels seus aliats, i per aixó cau en contradiccions que'l posen en ridícul i fan que sigui cada moment més impossible la seva rehabilitació davant de la conciencia pública.

Peró sigui com sigui, la dimissió presentada pel senyor Nougués dels càrrecs de director de "Las Circunstancias" i "El Consecuente" i les declaracions que ha fet a "Las Circunstancias" son la desautorització més vergonyosa de la campanya duta a terme pels possibilistes i del propi projecte Caballé.

Un amic nostre diu contemplant l'agonia dels possibilistes: D'un gos mort, fins les pussés ne fugen.

No's pot reflexar amb frase més gràfica el veritable sentit de lo passat entre'l senyor Nougués i els possibilistes.

L'exemple de l'Ildefons Suñol

La pèrdua de l'il·lustre advocat i polític català m'ha causat fonda pena; i ha desvetllat en mi un record que vull retreure per a alligament de la joventut que puja.

Erem amb en Suñol companyes de Col·legi. Quan ens despariàrem per a seguir distints camins de la vida, ens perdrém gairebé de vista.

Alguns anys després, quan jo formava la part d'aquella indolente joventut que creà el Centre Escolar Català, vaig veure anunciada en un diari barceloní la nova de quel jove advocat Ildefons Suñol, havia de donar una conferència en la "Juventud Mercantil", de recent creació. Me'n hi vaig anar encuriolat; les seves idees i el seu pensament.

I, quin seria el meu sorpresal sentir-li pronunciar un espatarrant discurs en castellà, d'estil pura i genuí castellà. En períodes llargs, rúblics i d'imatges retòriques, grandiloqüents i dits amb gestes solemniales, feu una disertació d'alta volada, que's vegé interrompuda sovint i coronada al final per llarguíssimes, interminables ovacions. Precisament feia poc que havia sentit jo anar en castellà i l'asimilació d'estil i de mètodes la vaig trobar tant perfecte que difícilment l'hauria imaginat possible una major identitat.

Mentrela concurrencia sortia entusiasmada del local, jo ple de tristesa, vivament contrariat, me'n aní a cercar un descans que no vaig saber trobar. Vetaquí, pensava jo insomniós, un altre català de gran talent, perdut malaureadament per a Catalunya. A la llegua se coneixia que aquella patiblant oració havia estat elaborada pacientment en el despatx, a força d'estudi i de diccionari, i apres treballosament de memoria i reproduïda després fidelment davant del públic com un monòleg dramàtic. El treball previ a la representació escènica involucrava un esforç titànic d'intel·ligència, memoria i voluntat, capaç de agotar les energies de qualsevol home; i tot, perquè? No més per a recrear breus moments les orilles d'un públic superficial.

Poc tems després vaig enterar-me ja sense sorpresa de que presentaven en en Suñol candidat a diputat a Corts per Tarragona. Res més natural; el consideraven com una reproducció den Castellar. Afortunadament per a Catalunya, en Castellar mateix va desautoritzar la seva candidatura.

Peró joh sorpresa plaent! Un dia me trobo a l'antiga company en les regles de la Unió Catalanista. Què havia passat per la seva ànima?

Lo primer, que se m'ocorregué fon considerar la seva evolució com a purament extern; no podia jo capir la recatalanització d'aquell orador castellà (tant fervent simador de la ampolla i tāt castellana).

Peró joh nova sorpresa! el vaig sentir parlar en variis actes públics i no era el mateix; benal contrari i clar, concís, cenyit al tema, despullat d'enfarfegs retòrics, eloqüent a la catalana. El miracle s'havia operat en ell per la virtut dels sants ideals patriòtics, despartats en son primer viatge a Madrid quan hi anà a fer el Doctorat.

Inútil es dir el fort sentiment de renovelladora amistat que entre nosaltres se despertà. Un dia, quan jo estava de poguer-lo molestar, vaig retreure-li ses aficions passades, felicitant me, no cel dir-ho, de la malamorfoi soferia; i aleshores el gran Suñol va contar me, poc més o menys, les següents paraules, que jo trasmeto als joves catalans focats de la insana pruja de parlar i escriure campanudament la llengua de Cervantes.

—No pots figurar te les tristores que aquest afany de dominar el castellà m'havia produït. L'estudi de la forma me distreia sempre dels fons dels assumptes, i lo pitjor es que com més la gent m'aplandia i celebrava, més veia jo la gran distància que hi havia dels meus entortallaments a la veritable purificat i correcció que jo mateix apreciava en qualsevol escriptor castellà de mitjana talla. Per tí vaig comprendre la gran veritat inclosa en aquella decima del portugués que admirava als noiets francesos per lo bé que parlaven el gabaig, quan ell no'n podia sortir amb tant temps d'estudiar-lo. Després de haver abandonat aqueixa desproposeguí en Suñol—vaig treure'm un pas de sobre; escrií i parlé en castellà naturalment, tal com raja, pensant més en lo que hauré de dir que en la forma de dir-ho (i per cert que ho fets molt bé). En quant al català, sentí una delictancia especial de parlar lo i escriure; llástima que la nostra professió no permeti utilitzar lo més, puig tindría major partit de totes les meves tasques. En una paraula—fini d'ent en Suñol—ars soc un ferm convençat de que'l nostre poble perd un gran sell de facultats i d'energies per no tenir organitzada la seva ensenyança en llengua catalana, havent d'esmerçar activitats inapreciables en "perfeccionar" un idioma que no es el seu, quan amb "poguer-lo usar sobriament en els casos de necessitat" ne tindria ja sufficient per a atendre als seus interessos.

Jo no vull afegir res més a les hermoses paraules del malaganyat amic desaparegut. Sols ment vull afirmar que quan un home es capaç de perfeccionar-se en un idioma no propi fins al

FOMENT davant dels Tribunals

punt que ho havia alcançat en Suïol, demostra tindre rellevadíssimes dotes intel·lectuals; però, quan té després el valor de menyspreuar el treball erradament esmerçat, rectificar-se a si mateix, per a dedicar-li a la Patria la devoció i les energies que sols a ella corresponen, pot exclamar-se a plena veu que aquell home havia d'esser verament excepcional: per la potencia del cervell, per la bondat del cor.

Descansi en pau l'amic inoblidable, qual ausencia ha de plorar tota Catalunya.

M. FOLGUERA i DURAN.

Les festes d'Octubre

Abans d'ahir tingué lloc al Saló de sessions de l'Ajuntament una nombrosa reunió per a tractar de les projectades festes d'Octubre.

La reunió fou convocada per la comissió de Govern, amb motiu de l'instancia presentada a l'Ajuntament per un gros nombre d'industrials, demanant s'organitzin festes per al proper mes de Octubre.

L'acte estigué força concorregut, havent-hi representants de tots els estaments de la població, societats recreatives i polítiques i premsa.

Havent-se manifestat immensa majoria partidaria de la celebració de les festes, s'acordà així en principi, designant-se la Comissió organitzadora que's compondrà dels següents senyors:

- Representació de l'Ajuntament.
- Centre de Lectura.
- Cambra de Comerç.
- Cambra Agrícola.
- Sindicat d'Agricultors.
- Cambra de la Propietat Urbana.
- Centre Industrial i Mercantil.
- Lliga Comercial.
- Centre de Societats Obreres.
- Econòmica d'Amics del País.
- Círcol Reformista.
- Centre Radical del carrer de l'Hospital.

- Círcol Tradicionalista.
- Centre Catòlic.
- Patronat de l'Obrer de Sant Josep.
- Agrupació Socialista.
- Foment Republicà Nacionalista.
- «Diario de Reus».
- «Las Circunstancias».
- FOMENT.
- El Círcol.
- El Olimpo.
- La Palma.
- Senyor Magriñá, en representació dels fondistes.
- Un representant dels Cafés.
- Quatre industrials dels firmants de la instancia presentada a l'Ajuntament.
- Club Sportiu.
- Centre d'aficionats a la caça.
- Reiterem nostres desig de que's realitzin les projectades festes d'Octubre amb tot esplendor i magnificència com correspon a una població de l'importancia de la nostra.

Avui, a les 10 del matí, tindrà lloc a l'Audiència de Tarragona, el judici oral de la causa que pel suposat delictes d'injúries se segueix a instancia del diputat a Corts en Julià Nougués, contra nostre entrañable amic en Joan Loperena, amb motiu d'uns articles publicats en nostre diari.

En l'ocasió d'avui hem de reiterar al company Loperena el nostre més viu afecte, la nostra més sincera amistat, la nostra completa identificació. L'amic Loperena es qui sofreix les molesties d'un procés, empró som tots nosaltres, els redactors d'aquest diari, i més encara, tots els amics de Foment, tots els qui donen vida a la nostra publicació, els uns fent el treball material i els altres donant-nos alé i apoi i conformitat; som tots nosaltres, repetim, els que avui ens sentirem identificats amb l'amic Loperena, els que sense esser-hi ens trobarem en esperit sentats al banc dels acusats.

Estem tranquils amb respecte al fallo. No creiem que's pugui condemnar a l'ignoscència i la manca de culpa nostra està en la consciència de la ciutat que ha vist com no hem fet més que repelir la campanya d'injúries i calumnies que s'ha seguit contra tots els elements de FOMENT i tots els qui ens hem oposat a l'odiós projecte de monopoli den Caballé.

FOMENT en el dia d'avui repeteix la seva fe en la ciutat, fa promesa de seguir defensant-la dels qui volen lligar-la a un ruïnós monopoli i planta cara amb tota serenitat als Nougués i corifeus possibilistes que després de rebregar la nostra honra tracten de presentar-nos com a calumniadors i injuriadors.

I a l'amic i company estimadíssim, en Joan Loperena, que tants sacrificis ha realitzat i realitza en la campanya que estem portant a terme, que ha dedicat les nobilíssimes energies del seu esperit de jove selecte, an aquesta lluita exemplar de deslliurança de la ciutat, li donem una abraçada coral, com a veement senyal del nostre fidel carinyo i nostra amistat coralíssima.

Informació Local

A dos quarts de vuit d'aquest vespre celebràrem sessió de sessió de la nostra Comissió d'Organització.

Segons les notícies avançades per «Las Circunstancias», an aquesta sessió la majoria vol donar un vot de censura a l'arcalde per haver sospès, a instancia de part, l'acord de la majoria per a que's firmés l'escriptura del ruïnós projecte de monopoli d'aigües.

Veurem que succeirà.

Hem rebut el quadern número 18 de Lectura Popular que amb el títol «Del món» publica una serie d'articles de la notable escriptora catalana donya Dolores Monserdá de Macià, ben reputada com a novelista i poetisa.

Amb aquest quadern completa Lectura Popular el seu volum I que constitueix un tomo de 576 planes i amb la portada i index corresponent, per assumptes i noms d'autors, lo que acaba de fer més pràctica l'acurada colecció de treballs literaris que integren el referit tomo.

Tenim notícies de que s'han fet unes tapes expre ses per a la seva enquadernació, que's venen a l'econòmic preu de 65 céntims, lo que sembla un impossible. La enquadernació completa, 95 céntims.

Felicitem coralment a l'empresa. Aixó es fer patria.

Han sigut autoritzades per a prestar servei de giro postal des del dia 1 de setembre, les estafetes següents:

- Villajoyosa (Alacant), Viver (Castelló), Albaida, Aloira, Algemesi, Ayora, Xelva, Xiva, Liria i Utiel (Valencia), Franegal de la Sierra (Badajoz), Ortigueira (Corunya), Palamós i Santa Coloma de Farnés (Girona), Alfaro (Logronyo), Corella (Navarra), Marmolejo (Jaen), Posadas (Córdoba), La Bañesa (Leon) i Vergara (Guipuzcoo).

Sembla que la «Sociedad de riegos y fuerza del Ebro» ha entaulat gestions que espera veure coronades per l'èxit, prop del Comitè central de les companyies de ferrocarrils del Nord i del Migdia, a París, per a la substitució de la tracció de vapor per l'elèctrica.

Les noves locomotores elèctriques aniran servides per personal de Begs i força de l'Ebre i portaran una velocitat quadruple a la que desenrotllen les actuals màquines.

La força motriu serà suministrada dels salts d'aigua del Noguera Pallaresa el que's produeixi per l'elevació de levará 27 metres.

En les obres que a l'efecte se realitzaran en l'Azud de Cherta, s'ocuparan quatre mil obrers.

«La Canadiense» cobrarà d'aquelles companyies ferroviaries un tant per tonelada i per kilòmetre.

L'iniciativa que's ocupa produiría una veritable revolució en l'industria ferroviaria espanyola que's posaria al nivell de la dels Estats Units, on desde fa algú temps funciona la maquinaria per tracció elèctrica.

Persona de confiança.— S'ofereix per a qualsevol càrrec de feina lleugera. Sab llegir i escriure.— Per a informes, dirigir-se an aquesta impremta.

Del conflicte de l'Art Fabril ja podem donar avui als nostres lectors noves més falagadores, doncs els fabricants del pla de Barcelona, la majoria dels quals se resistien a acceptar la fórmula del Govern, han acordat obrir de nou les fàbriques.

Dit acord lo prengueren en una assemblea que tingué lloc abans d'ahir al Foment del Treball Nacional, en quina, després de llarga discussió, acordaren acceptar el decret de les 60 hores setmanals i reanuar el treball amb dita reforma.

Els fabricants de la montanya, encara que's hi sembla que dit acord no afavoreix gens els seus interesos, també reempdrán les tasques amb la nova jornada.

Abans d'ahir i ahir reemprengueren el treball noves fàbriques, fent lo mateix altres d'alguns pobles dels que encara continua la vaga.

Per lo tant, sembla que'l conflicte està en vies de resolre's del tot, i casi se pot assegurar que'l dilluns vinent se treballarà arreu, puig moltes fàbriques no han pogut engagar aquests dies per reparar la maquinaria unes i per detalls del nou horari altres.

Notícies de darrera hora, de la ciutat comtal, manifesten que ahir se tre-

ballá en 166 fàbriques; que els fabricants han obert una informació de les condicions en que's treballa i que ha visitat a les autoritats una comissió de obrers per a demanar la llibertat dels seus companys presos. Aquestos han elevat una instancia demanant la seva excarcelació, la que sembla els hi será concedida tant prompte's torni a la completa normalitat.

S'anuncia per a la setmana entrant un Consell de ministres que revestirà gran importancia. En ell exposarà en Romanones el seu plan polític, que començarà a desenrotllar-se a l'octubre.

A França no volen deixar-se perdre'l vot. Ara's treballa perquè'l Parlament concedeixi el dret a votar per telèfon o telègraf quan els electors se trobin lluny del districte que's correspongi votar.

MERITORI. Se'n necessita un en una casa de comerç d'aquesta ciutat.— Informaran en aquesta impremta.

En compliment de l'acord pres en una de les darreres sessions celebrades per la Junta directiva de l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, ha sigut remesa al ministeri de Foment una instancia sollicitant se concedeixi un plaç general d'un any per a demanar l'inscripció dels aprofitaments d'aigües públiques en els registres especials dels governs civils, evitant-se així que hagi de demanar-se un plas en cada cas particular.

Aquesta nit a la Sala Reus hi tindrán lloc d'unes extraordinaries sessions de cine, en les que s'hi projectaran cintes de gran novetat.

Dinen de Valladolid que ha quedat resolt el conflicte suscitit en els tallers de la Companyia de ferrocarrils del Nord, amb la promesa feta als obrers de que no serán rebaixats els jornals.

De Tortosa dinen que's deixen sentir en els oliverars de les montanyes veïnes els efectes de la persistent sequia.

En la partida del Coll de l'Alba es ont més se noten, essent de temer que de no vindre aviat la tant desitjada pluja, se perdi la major part de la collita d'olives.

L'Administració de propietats concedeix un plaç de quatre dies als arcaldes que no hagin remès certificació de les quantitats recaudades per consums durant l'any últim, sense que hagin manifestat el motiu pel qual han deixat incomplet aquest servei.

Han retornat an aquesta ciutat les forces de cavalleria del regiment de Tera que estigueren destinades a la vigilancia en la via fèrria i estació de Sant Vicens.

En el terme de Vilaseca i Constantí segurament que a la setmana entrant començarán ja les operacions de la verma.

Vegis a quarta plana la caricatura de Junceda.

Per a que's vegi com anem al nostre país, tot just ara que estem colonitzant l'Àfrica, copiem la següent noticia:

«Bona part de les taronges que's mengen a Bilbao procedeixen de Londres, i el comerciant que les vent a Londres les ha rebut de Valencia. El preu de les taronges es més baix anant de Valencia a Londres i de Londres a Bilbao, que si fossin directament transportades de Valencia a Bilbao.»

En virtut d'ordre telegràfic de la Direcció general, sortirà l'inspector de Higiene pequaria, don Salvador Martí, a girar una visita al material de transport de bestiar que utilitzen les companyies ferroviaries.

Prenguin exemple els nostres polítics:

Bèlgica, seguint sa marxa progressiva i civilitzadora, acaba de promulgar una llei de gran trascendencia. Se tracta de la llei declarant l'ensenyança obligatoria des dels 6 als 14 anys.

Aquesta llei, quina importancia no es necessari demostrar, va acompanyada de disposicions millorant la condició de mestres i mestras.

El director general de Correus i Telègrafs ha ordenat que en lo successiu els segells adherits als telegrames s'utilitzin amb mata segells fetxadors, suprimint el procediment que tant molest resultava per al públic, fent-ho com en l'actualitat, amb ploma.

AVIS El Doctor Pere Fontana Gran, especialista en les enfermetats dels ulls, ha traslladat als dilluns de cada setmana, la visita que tenia establerta els dimenges, en el carrer de la Presó, 8, principal. Hores de consulta: de 10 a 1 i de 3 a 5. —A Barcelona, Diputació, 285.

LLUM ELÈCTRICA. Lámpara Metal-T insuperable, de filament metálic treflat. Única verdaderament irrompible i la millor i més econòmica de totes les lámpares elèctriques. Des de 1 de juliol a 1'80 pessetes, de 5 a 50 bujes.—Lluís Escalá, arraval de Santa Agna n.º 40.— Casa degudament autoritzada per a instalacions elèctriques de totes classes, comptant amb personal tècnic expofes per a dit servei.

Eduard Recasens Corredor de Comers colegiat. — Intervenció de tota classe d'operacions als Banchs de la localitat.—Compra-venta de paper estranger.—Operacions de banca y borsa. Arraval de Santa Agna, 55. Telèfon 108

ESPECTACLES

SALA REUS
Escallides sessions de cinematograf tota els dijous, dissaptes i dies festius. Aquesta nit, dues sessions extraordinaries.

SECCIO OFICIAL

Institut General i Tècnic de Reus
ANUNCI
Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents durant el mes de setembre queda oberta la matricula de ensenyança oficial i en la primera quinzena d'octubre la de la no oficial colegiada.

Els alumnes presentaran una sollicitat dirigida al senyor director acompanyant la cédula personal si tenen més de catorze anys, vuit pessetes en paper de pagos per cada assignatura del Batxillerat i dotze pessetes i mitja per grupo o part d'ell del Magisteri i un timbre mòvil de deu céntims per al resguard provisional.

Les matriciones d'honor están exemptes de tot pago, sempre que sollicitin l'aplicació d'elles, del senyor director.

Els alumnes que no hagin pogut matricular-se dintre dels plaços anteriorment expressats i que justifiquen la causa, podran fer-ho en la segona quinzena d'octubre abonant dobles drets. Hora de despatx: De 10 a 11. D'ordre del M. I. Sr. vis-director. Reus 16 d'agost de 1913.—El secretari, F. Cabré Gonzalez.

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Exàmens d'ingrés
Se recorda als aspirants a ingrés an aquesta Escola que les instancias sollicitant els exàmens reglamentaris previs deuen ésser presentades en Secretaria durant la segona quinzena del mes actual. Reus i agost de 1913.—El Secretari, Julià Gamonal.

Informació comercial diària per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Table listing prices for various cereals like Blat, horta, Comarca, and other agricultural products.

Farines y despulls

Table listing prices for flour and bran products like Farina de 1.º, 2.º R., and Tercerilla.

Ametlles

Table listing prices for almonds like Mollar en crosta, Esperansa 1.º, and Comú del país.

Avellanacs

Table listing prices for hazelnuts like Garbellada, Propietari negreta, and En gra 1.º.

Esperits

Table listing prices for spirits like Destilats a vapor, Rectificat, and Desnaturalisat.

Vins

Table listing prices for wine like Negre superior, Blanch superior, Rosat, and Misteles.

Olis

Table listing prices for oil like Oli d'Aragó, Oli d'Urgell, and Oli de Camp.

Pesca, salada

Table listing prices for salted fish like Bacallà, Libro, extra, superior, and Noruega.

Sardines: No arriba cap peix de condicions, i els únics que vénen de Bías Altas se vénen entre 20 i 25 ptes., curts. Venda encalmada.

Tunyines: Nova pesquera.

Table listing prices for tuna like Descarregament, Tronc, Sorra, Espineta, Sangatxo, Frontals, Oues, and Retalls.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comerç Colegiat. Arraval Santa Agna, 55.—Telèfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotitzacions diàries, dematí i tarda.—Operacions a plaç ab cambi en ferm

Table of daily stock exchange quotations for various regions like Interior, Norts, Alacants, etc.

BORSA (PARIS)

Table of Paris stock exchange quotations for Norts and Alacants.

CAMBIS, EXTRANJERS

Table of exchange rates for Barcelona and Madrid.

FUTURS DE COTO

Ordres per les Borses de Liverpool y New-York. Cotitzacions diàries. Follets explicatius COMRA-VENDA de paper estranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferroviàries, Municipals de Barcelona y tots los que cotizen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus

EXTRANJERS

Table of current exchange rates for London, Paris, and Marsella.

VALORS LOCALS

Table of local stock market values for Gas Reussen, Industrial Harinera, Banco de Reus, etc.

F. CABRE GONZALEZ

SANTA AGNA, 19.—REUS

Darreres cotitzacions segons telegrama de la casa A. MARSANS ROF Y FILLS.—BARCELONA

Table of exchange rates for various regions like Interior, Norts, Alacants, Orenses, etc.

BARCELONA

Table of exchange rates for Barcelona and Madrid.

PARIS

Table of exchange rates for Paris and other regions.

BORSI DE REUS

MONTEROLS, 27

Cotització a Barcelona a les 4 de la tarda segons telegrama de la Banca Arnau

Table of Reus stock market quotations for Interior, Amortizable, Orenses, etc.

MADRID

Table of Madrid stock market quotations for Interior and GIROS.

Table of Madrid stock market quotations for Madrid, Paris, and Londres.

Telegrama de la casa A. Lemoine

Table of Madrid stock market quotations for Exterior, Interior, Norts, and Alacants.

Relotges de Dipòsit de Relotgeria.—Relotges de buxaca i despertadors desde 2.90 ps. Companyia Francesa del Gramophone

Companyia Francesa del Gramophone. Representació i dipòsit: R. Perpiñà. Major, 22.—REUS. Despatx: 24, pral. Exit col·loossal dels cèlebres artistes TITTA RUFFO i CARUSO en discs Gramophone. Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca. És un "Gramofon". Catàlegs gratis.

Ferrocarrils. Servicy que regix desde'l dia 1 de Setembre de 1912. De Reus a Barcelona. De Barcelona a Reus. De Reus a Falset y Mora. De Mora y Falset a Reus. De Reus a Lleida. De Lleida a Reus. De Tarragona a Reus.

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS. Gran fàbrica de mosaics hidràulics. Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en immillorables condicions de duració i permanència dels colors. Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—Reus. L'ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DELS ULLS. Doctor Angel Mercader Ha traslladat son Consultori Oftalmològic del carrer de Monterols, al Arraval alt de Jesús, 36, 1.º - Reus. Visita de 9 a 12 i de 3 a 5. Dies festius de 10 a 12.

Companyia Reussen de Tranvies. Servicy de trens que regix des del dia 9 de Juliol de 1913. Sortides de Reus. Sortides de Saló.

Borrás-Dentista. Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid. Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.º, 2.º - REUS. Mètode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana. Preus econòmics. Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes. Gratuïta de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius.

Mosso per a magatzem. que sàpiga llegir escriure i pesar en bàscula.—Informaran en l'impremta de aquest diari. Oficial caixista. Se'n necessita un en aquesta impremta. IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

Gran Tintoreria Barcelonesa. DE MANUEL CIBIACH. CARRER GALANES N.º 7 (D'AVANT "LA PALMA").—REUS. Se renta i tenyeix tota classe de robes. Especialitat en colors en la mostra.

Mosso per a magatzem. que sàpiga llegir escriure i pesar en bàscula.—Informaran en l'impremta de aquest diari. Oficial caixista. Se'n necessita un en aquesta impremta. IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

Llet condensada Marca Lleó. Aquesta llet que és munyida solsament de les millors vaques, és homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat i baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques. És absolutament pura i l'única que conté tota la nata, és completament lliure de germens mórbits i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament. L'única que's recomana per als malalts i la cria dels nens. Se ven en les millors droguerie i establiments de comestibles.

ENOFOSFORINA

Reconstituient el més efíca i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegria. Es tònic cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor:

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C^a

Martí Napolità (Alcañiz), REUS

IBARRA i C^a SEVILLA

Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplant solament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Agost	28	Vapor Cabo Toriñana	Agost	29	Vapor Cabo Corona
Setembre	4	" Peñas	Setembre	5	" San Antonio
"	11	" Corona	"	12	" Quejo
"	18	" San Antonio	"	19	" Oropesa
"	25	" Quejo	"	26	" Higuier

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Ecemas, herpes, impetigos, acné, sarpullidos, prurigos, rojecas, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comenones, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sífilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACUERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada. El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias, y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcos 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.
Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA Arrabal de Santa Ana, 86.

Portadores baratos

En casa de Teodor Vernet, carrer de St. Francisco Xavier, 4, se venen portadores de superior qualitat a preus barats.

POLVO NOËL
ANTISEPTICO

ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALDADOS
SUAVIZADOR DE LA PIEL
EVITA SUPUR Y MALOLOR DE LOS PIES Y SOBACOS
PARA DESPUES DEL BAÑO Y TOILETTE
PARA DESPUES DEL AFEITADO

UNICO AGENTE PARA ESPAÑA PORTUGAL Y AMERICA LATINA
JOAQUIN FAU - MALLORCA 184 - BARCELONA

Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i pot metall luxe a 1'25.
De venda en Farmacies i Drogueries

—Ya no me piden juguetes Me piden polvo de nieve Que por pedirlo los niños Se llaman POLVO NOËL.

DISPONIBLE